ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อตีเต พาราณสิยํ พฺรหฺมทตฺเต รชฺชํ กาเรนฺเต, เกสโว นาม ราชา รชฺชํ ปหาย อิสิปพฺพชฺชํ ปพฺพชิ ฯ ตํ ปญฺจ ปุริสสตานิ อนุปพฺพชึสุ ฯ โส เกสวตาปโส นาม อโหสิ ฯ ปสาธนกปฺปโก ปนสฺส อนุปพฺพชิตฺวา กปฺปโก นาม อนฺเตวาสิโก อโหสิ ฯ เกสวตาปโส ปริสาย สทฺธึ อฏฺฐ มาเส หิมวนฺเต วสิตฺวา วสฺสารตฺเต โลณมฺพิลเสวนตฺถาย พาราณสึ ปตฺวา ภิกฺขาย นครํ ปาวิสิ ฯ อถ นํ ราชา ทิสฺวา ปสีทิตฺวา จาตุมฺมาสํ อตฺตโน สนฺติเก วสนตฺถาย ปฏิญฺญํ คเหตฺวา อุยฺยาเน วสาเปนฺโต สายํ ปาตํ ตสฺส อุปฏฺฐานํ คจฺฉติ ฯ อวเสสา ตาปสา กติปาหํ วสิตฺวา หตฺถิสทฺทาทีหิ อุพฺพาฬฺหา “อาจริย อุกฺกณฺฐิตมฺหา, คจฺฉามาติ อาหํสุ ฯ “กหนฺตาตาติ ฯ “หิมวนฺตํ อาจริยาติ ฯ “ราชา อมฺหากํ อาคตทิวเสเยว จาตุมฺมาสํ อิธ วสนตฺถาย ปฏิญฺญํ คณฺหิ, กถํ คมิสฺสถ ตาตาติ ฯ “ตุมฺเหหิ อมฺหากํ อนาจิกฺขิตฺวา ว ปฏิญฺญา ทินฺนา, มยํ อิธ น สกฺโกม วสิตุํ, อิโต อวิทูเร ตุมฺหากํ ปวตฺติสฺสวนฏฺฐาเน วสิสฺสามาติ วนฺทิตฺวา ปกฺกมึสุ ฯ กปฺปกนฺเต วาสิเกน สทฺธึ อาจริโย โอหิยิ ฯ ราชา อุปฏฺฐานํ อาคโต “กุหึ อยฺยาติ ปุจฺฉิ ฯ “อุกฺกณฺฐิตมฺหาติ วตฺวา หิมวนฺตํ คตา มหาราชาติ ฯ กปฺปโกปิ น จิรสฺเสว อุกฺกณฺฐิตฺวา อาจริเยน ปุนปฺปุนํ วาริยมาโนปิ “น สกฺโกมีติ วตฺวา ปกฺกามิ ฯ อิตเรสํ ปน สนฺติกํ อคนฺตฺวา อาจริยสฺส ปวตฺตึ สุณนฺโต อวิทูเร ฐาเน วสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อปรภาเค อาจริยสฺส อนฺเตวาสิเก อนุสฺสรนฺตสฺส กุจฺฉิโรโค อุปฺปชฺชิ ฯ ราชา เวชฺเชหิ ติกิจฺฉาเปติ ฯ โรโค น วูปสมฺมติ ฯ ตาปโส อาห “มหาราช อิจฺฉสิ เม โรคํ วูปสมิตุนฺติ ฯ “ภนฺเต สจาหํ สกฺกุเณยฺยํ, อิทาเนว โว ผาสุกํ กเรยฺยนฺติ ฯ “มหาราช สเจ เม ผาสุกํ อิจฺฉสิ, มํ อนฺเตวาสิกานํ สนฺติกํ เปเสหีติ ฯ ราชา “สาธุ ภนฺเตติ ตํ มญฺจเก นิปชฺชาเปตฺวา นารทามจฺจปฺปมุเข จตฺตาโร อมจฺเจ “มม อยฺยสฺส ปวตฺตึ ญตฺวา มยฺหํ สาสนํ ปหิเณยฺยาถาติ อุยฺโยเชสิ ฯ กปฺปกนฺเตวาสิโก อาจริยสฺสาคมนํ สุตฺวา ปจฺจุคฺคมนํ กตฺวา, “อิตเร กหนฺติ วุตฺเต, “อสุกฏฺฐาเน กิร วสนฺตีติ อาห ฯ เตปิ อาจริยสฺสาคตภาวํ สุตฺวา ตตฺเถว สโมสริตฺวา อาจริยสฺส อุณฺโหทกํ ทตฺวา ผลาผลํ อทาสุ ฯ ตาขณญฺเญว โรโค วูปสมิ ฯ โส กติปาเหเนว สุวณฺณวณฺโณ อโหสิ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ในกาลอันเป็นไปล่วงแล้ว ครั้นเมื่อพระราชาพระนามว่าพรหมทัต ยังบุคคลให้กระทำอยู่ ซึ่งความเป็นแห่งพระราชา ในพระนครชื่อว่าพาราณสี อ.พระราชา พระนามว่าเกสวะ ทรงสละแล้ว ซึ่งความเป็นแห่งพระราชา ทรงผนวชแล้ว ผนวชเป็นฤาษี ฯ อ.ร้อยแห่งบุรุษ ท. ห้า บวชตามแล้ว ซึ่งพระราชาพระนามว่าเกสวะนั้น ฯ อ.พระราชา นั้น เป็นผู้ชื่อว่า เกสวดาบส ได้เป็นแล้ว ฯ อนึ่ง อ.นายภูษามาลาผู้ประดับ ของพระราชานั้น บวชตาม แล้ว เป็นอันเตวาสิก ชื่อว่ากัปปกะ ได้เป็นแล้ว ฯ อ.เกสวดาบส อยู่แล้ว ในหิมวันตประเทศ สิ้นเดือน ท. แปด กับ ด้วยบริษัท ถึงแล้ว ซึ่งพระนคร ชื่อว่าพาราณสี เพื่อประโยชน์แก่การเสพซึ่งรสเค็มและรสเปรี้ยว ในสมัยแห่ง ภาคพื้นอันฝนย้อมทั่วแล้ว ได้เข้าไปแล้ว สู่พระนคร เพื่อภิกษา ฯ ครั้งนั้น อ.พระราชา ทรงเห็นแล้ว ซึ่งเกสวดาบส นั้น ทรงเลื่อมใสแล้ว ทรงรับแล้ว ซึ่งปฏิญญา เพื่อประโยชน์แก่การอยู่ ในสำนักของพระองค์ ตลอดหมวด แห่งเดือนสี่ ยังเกสวดาบสนั้นให้อยู่อยู่ ในพระราชอุทยาน ย่อมเสด็จไป สู่ที่ เป็นที่บำรุง ของดาบสนั้น ในเวลาเย็น ในเวลาเช้า ฯ อ.ดาบส ท. ผู้เหลือลง อยู่แล้ว สิ้นวันเล็กน้อย ผู้อันเสียง ท. มีเสียงแห่งช้างเป็นต้น เบียดเบียนแล้ว กล่าวแล้ว ว่า ข้าแต่อาจารย์ อ.กระผม ท. เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว เป็นแล้ว อ.กระผม ท. จะไป ดังนี้ ฯ อ.เกสวดาบส นั้น ถามแล้ว ว่า ดูก่อนพ่อ ท. อ.ท่าน ท. จะไป ในที่ไหน ดังนี้ ฯ อ.ดาบส ท. เหล่านั้น กล่าวแล้ว ว่า ข้าแต่อาจารย์ อ.กระผม ท. จะไป สู่หิมวันตประเทศ ดังนี้ ฯ อ.เกสวดาบส นั้น กล่าวแล้ว ว่า อ.พระราชา ทรงรับแล้ว ซึ่งปฏิญญา เพื่อประโยชน์ แก่การอยู่ ในที่นี้ สิ้นหมวดแห่งเดือนสี่ ในวันแห่งเรา ท. มาแล้วนั่นเทียว

ดูก่อนพ่อ ท. อ.ท่าน ท. จักไป อย่างไร ดังนี้ ฯ อ.ดาบส ท. เหล่านั้น กล่าวแล้ว ว่า อ.ปฏิญญา อันท่าน ไม่บอกแล้วเทียว แก่กระผม ท. ให้แล้ว อ.กระผม ท. ย่อมไม่อาจ เพื่ออันอยู่ ในที่นี้ อ.กระผม ท. จักอยู่ ในที่เป็นที่ฟังซึ่งความเป็นไปทั่ว ของท่าน อันเป็นที่ไม่ไกล จากที่นี้ ดังนี้ ไหว้แล้ว หลีกไปแล้ว ฯ อ.อาจารย์ ล้าลงแล้ว กับ ด้วยอันเตวาสิกชื่อว่ากัปปกะ ฯ อ.พระราชา เสด็จมาแล้ว สู่ที่อันเป็นที่บำรุง ตรัสถามแล้ว ว่า อ.พระผู้เป็นเจ้า ท. ไปแล้ว ในที่ไหน ดังนี้ ฯ อ.เกสวดาบส ถวายพระพรแล้ว ว่า ดูก่อนมหาบพิตร อ.ดาบส ท. เหล่านั้น กล่าวแล้ว ว่า อ.กระผม ท. เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว เป็นแล้ว ดังนี้ ไปแล้ว สู่หิมวันตประเทศ ดังนี้ ฯ แม้ อ.ดาบสชื่อว่ากัปปกะ กระสันขึ้นแล้ว ต่อกาลไม่นานนั่นเทียว แม้ผู้อันอาจารย์ห้ามอยู่บ่อย ๆ กล่าวแล้ว ว่า อ.กระผม ย่อมไม่อาจ (เพื่ออันอยู่) ดังนี้ หลีกไปแล้ว ฯ แต่ว่า อ.ดาบสชื่อว่า กัปปกะนั้น ไม่ไปแล้ว สู่สำนัก ของดาบส ท. เหล่านอกนี้ ฟังอยู่ ซึ่งความเป็นไปทั่ว ของอาจารย์ อยู่แล้ว ในที่อันไม่ไกล ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ต่อมาภายหลัง เมื่ออาจารย์คิดถึงอันเตวาสิกทั้งหลายอยู่ โรคในท้องเกิดขึ้นแล้ว ฯ พระราชาทรงให้พวกหมอช่วยกันรักษา ฯ โรคก็ยังไม่หาย ฯ ดาบสจึงถวายพระพรว่า มหาบพิตร พระองค์ทรงปรารถนาจะให้โรคของอาตมาหายหรือ ฯ พระราชาตรัสว่า ท่านผู้เจริญ ถ้าข้าพเจ้าสามารถ ข้าพเจ้าพึงทำให้ท่านมีความสำราญในตอนนี้ทีเดียว ฯ ดาบสถวายพระพรว่า มหาบพิตร ถ้าพระองค์ปรารถนาความสำราญแก่อาตมา ขอพระองค์ส่งอาตมาไปสำนักพวกอันเตวาสิกเถิด ฯ พระราชา ตรัสว่า ได้ ท่านผู้เจริญ ให้ดาบสนั้นนอนบนเตียง ทรงส่งอำมาตย์สี่คนไป มีอำมาตย์ชื่อว่านารทะเป็นหัวหน้า ด้วยรับสั่งว่า พวกท่านรู้ข่าวของพระคุณเจ้าของเราแล้ว พึงส่งข่าวสาส์นมาให้เราด้วย ฯ อันเตวาสิกชื่อว่ากัปปกะ ได้ฟังการมาของอาจารย์ ทำการต้อนรับ เมื่ออาจารย์

กล่าวว่า พวกอันเตวาสิกนอกนี้อยู่ไหน ก็กล่าวว่า ได้ทราบว่า อยู่ในที่ชื่อโน้น ฯ อันเตวาสิกแม้เหล่านั้น ฟังว่าอาจารย์มาแล้ว ประชุมกันในที่นั้นแหละ ถวายน้ำร้อนแก่อาจารย์แล้วได้ถวายผลไม้น้อยใหญ่ ฯ โรคหายในขณะนั้นนั่นเอง ฯ เกสวดาบสนั้น ได้มีวรรณะดังทองคำโดยเวลาสองสามวันเท่านั้น ฯ
